

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1

Academic leadership of school administrators according to the perception of
teachers in Chonburi Primary Educational Service Area Office 1

ณัฐนนท์ เฟื่องนคร¹, สุภาวดี ลาภเจริญ²

Nathanon Fueangnakorn¹, Supawadee lapcharoen²

Corresponding Author E-mail: fnk.sprite@gmail.com

Received: 2024-01-24; Revised: 2024-02-14; Accepted: 2024-03-05

บทคัดย่อ

การศึกษามีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยจำแนกตามวิทยฐานะกลุ่มโรงเรียน และประสิทธิภาพการทำงาน ครูจำนวน 306 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60 – 1.00 มีค่าความเชื่อมั่น 0.985 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ผลการศึกษาพบว่า

1) การรับรู้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านในระดับมาก 2) ครูที่มีระดับวิทยฐานะ กลุ่มโรงเรียน และประสิทธิภาพการทำงานต่างกัน มีการรับรู้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ, ผู้บริหารสถานศึกษา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1

¹ นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง

¹ M.Ed. student, Education Administration Program, Faculty of Education, Ramkhamhaeng University

² อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง

² Advisor, Faculty of Education, Ramkhamhaeng University

Abstract

The purpose of this study was to study and compare the perception of teacher towards Academic Leadership of School Administrators According to The Perception of Teachers, classified by academic standing, group of school and work experience. The sample group consisted of 306 teachers who work in school. The instrument with Item-Objective Congruence Index (IOC) between 0.6 – 1.0 and the questionnaire's reliability by finding Cronbach's alpha coefficient equal to .985, The statistics used in the analysis were frequency distribution, percentage value, mean, standard deviation, t-test, one-way analysis of variance (ANOVA) The study research results were found as follows;

1) Academic Leadership of School Administrators According to The Perception of Teachers, overall and in each aspect, were at a high level. 2) Teachers with different academic standing, group of school and work experience, there were opinions on the Academic Leadership of School Administrators, overall and in each aspect were not significant differences.

Keywords: Academic Leadership, School Administrators, Chonburi Primary Educational Service Area Office 1

บทนำ

การศึกษาถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ ให้สามารถดำรงตนได้ในยุคของการพัฒนาอย่างรวดเร็วของโลกในปัจจุบันอย่างมีความสุข และเป็นตัวช่วยในการพัฒนาประเทศ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถให้ทัดเทียมกับนานาประเทศภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่มีความเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การพัฒนาศักยภาพ และขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะภายใต้ความกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์ และความกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาขั้นวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญ เพื่อให้ประชากรของประเทศมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมไทยเป็นสังคมพุทธศาสนาอย่างสมบูรณ์ ด้วยคุณธรรม จริยธรรม และสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2560)

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษามากโดยเฉพาะในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสภาพเศรษฐกิจ สังคมกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ รวมถึงความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผู้บริหารจึงต้องมีความเชี่ยวชาญในการบริหารการเปลี่ยนแปลง และการบริหารงานวิชาการเป็นปัจจัยสำคัญในการบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา ปัจจัยเหล่านี้สามารถประเมินได้จากผลงานทางวิชาการของผู้บริหาร อีกทั้งการจัดการศึกษายังเปิดโอกาสให้บุคคลได้เรียนรู้ตลอดชีวิตทั้งในระบบภายในและนอกระบบ แต่พบว่าปัญหาภาวะผู้นำทางวิชาการขาดความคิดสร้างสรรค์ ขาดความยืดหยุ่นในการจัดเวลาเรียนรู้ ขาดการวางแผนอย่างเป็นระบบ และขาดความต่อเนื่องในการส่งเสริมการเรียนรู้และการสอนและพัฒนาหลักสูตรตามนโยบาย และการปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง มีผลต่อการบริหารหลักสูตรให้เหมาะสมและคุณภาพไม่เท่าทันกับสถานการณ์ นอกจากนี้การสื่อสารและการประสานงานยังขาดความมีประสิทธิภาพ โครงสร้างเครือข่ายทางวิชาการยังไม่เป็นระบบ (Mehrnaz, Idris, & Shakib, 2016; Irfan, & Usman, 2017)

การเป็นผู้นำทางวิชาการ จึงนับว่ามีความสำคัญและจำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการเน้นกิจกรรมการเรียนการสอน แก่ไขการจัดการเรียนการสอนเป็นความสามารถใฝ่คว้าหาความรู้หรือชั้นนำบุคคลในโรงเรียน ผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจและตระหนักในจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาการส่งเสริมและสนับสนุนกลุ่มเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย นำความรู้ทักษะต่าง ๆ มาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ กำกับติดตามให้บุคคลทำงานเป็นระบบ เน้นแนวประสานงานให้มีความสะดวก สร้างความเชื่อมั่น ความนับถือ กำลังใจและความอบอุ่นในการร่วมงาน ดูแลให้ความช่วยเหลือ ให้ผู้ร่วมงานสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ (พงศ์เทพ เข้ม้นกลสิกรรม. 2563)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ได้รายงานข้อมูลผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของนักเรียน (RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการทดสอบวัดความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (NT) และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ในแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2566 - พ.ศ. 2570 พบว่า ผลการประเมิน

ความสามารถด้านการอ่านของนักเรียน (RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในปีการศึกษา 2564 คะแนนเฉลี่ยรวมน้อยกว่าระดับประเทศ 4.03 ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2564 คะแนนเฉลี่ยรวมน้อยกว่าระดับประเทศ 1.34 และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2564 มีคะแนนเฉลี่ยรวมน้อยกว่าระดับประเทศ 2.79 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. 2565)

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า การเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร มีความสำคัญต่อผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 และศึกษาแนวทางในการพัฒนาการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ทราบข้อมูลการเป็นผู้นำทางวิชาการของตนเอง สามารถใช้เป็นข้อมูลวางแผนพัฒนาตนเองได้ อีกทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ใช้ข้อมูลเป็นแนวทางในการพัฒนาการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาได้ และหน่วยงานทางการศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้บริหาร ให้ทำงานมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยจำแนกตามวิทยฐานะ กลุ่มโรงเรียน และประสบการณ์การทำงาน

การทบทวนวรรณกรรม

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับความหมาย ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีนักวิชาการและเอกสารซึ่งมีขอบเขตกว้างขวาง สามารถสรุปได้ดังนี้

Irfan, & Usman (2017) ให้ความหมายภาวะผู้นำทางวิชาการ คือ การส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนด วิสัยทัศน์และพันธกิจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ได้อย่างชัดเจนทำให้ผู้สอนมีความมุ่งมั่นและรับผิดชอบต่อพันธกิจสามารถนำ ความรู้และความเชี่ยวชาญมาใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ที่สำคัญบุคลากรมีความเชื่อมั่นใน ตนเองและมีความพึงพอใจในตนเองสามารถพัฒนาวิชาชีพของตนไปสู่ความก้าวหน้าอย่างมั่นคง

Brooks, & Normore (2018) ให้ความหมายภาวะผู้นำทางวิชาการ คือ กระบวนการที่ผู้นำใช้อิทธิพลหรือการจูงใจ ให้ครูผู้สอน บุคลากรทางการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมกันพัฒนาคุณภาพงานวิชาการด้านหลักสูตร การสอน การวัด และประเมินผล การพัฒนาและใช้สื่อการเรียนรู้ รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เห็นคุณค่าในตนเอง และสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต ตลอดจนผลักดันให้ครูได้พัฒนาตนเอง ทางด้านวิชาการอย่างต่อเนื่อง

Silaphong (2021) ให้ความหมายภาวะผู้นำทางวิชาการ คือ ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการนำความรู้ ทักษะ ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานวิชาการ และกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุ ผลสำเร็จ ทำให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพโดยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการ จะต้อง ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ เช่น การกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมาย และพันธกิจการเรียนรู้ การบริหารหลักสูตร การบริหารจัดการการเรียนการสอน การส่งเสริมบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา และ พัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพตามความมุ่งหมายของหลักสูตร

พงศ์เทพ เข้ม้นกลีกรรม (2563) ให้ความหมายภาวะผู้นำทางวิชาการ คือ ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนใน การส่งเสริมและสนับสนุนต่อกลุ่มที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย โดยการนำความรู้ ทักษะต่าง ๆ มาใช้ในการปฏิบัติ ภาระหน้าที่เพื่อนำผู้ร่วมงานให้ร่วมมือปฏิบัติงานไปสู่ความมีประสิทธิภาพทางการเรียนการสอน ซึ่งผู้ร่วมงานสามารถรับรู้ได้ อย่างชัดเจน

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่แสดงออกเพื่อจูงใจครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ร่วมกันปฏิบัติงานวิชาการที่ได้รับมอบหมาย โดยเน้นกิจกรรมการเรียนการสอน และทำให้การบริหารสถานศึกษาสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

บทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำทางวิชาการ มีความสำคัญต่อการปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งต้องเป็นผู้มีใจมุ่งมั่นในการจะพัฒนางานวิชาการในสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูได้ปฏิบัติงานวิชาการอย่างเป็นระบบ ใช้กลยุทธ์ที่เหมาะสมในการปรับปรุงงานวิชาการ ติดตามความก้าวหน้าด้านวิชาการ จัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ จัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้มีบรรยากาศทางวิชาการ สร้างแรงจูงใจให้ครูปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีความสุข (พงศเทพ เขม้นกสิกรรม. 2563)

สรุปได้ว่าขอบข่ายของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 4 ด้าน ดังนี้

1. กำหนดเป้าหมายของโรงเรียนเป็นกระบวนการสำคัญที่มีผลสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาในโรงเรียน ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนมุ่งเน้นที่การกำหนดขอบเขตด้านวิชาการของโรงเรียนโดยให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ การประเมินความต้องการของครูเป็นขั้นตอนสำคัญ เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน โดยเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในทุกช่วงชั้น ซึ่งทำให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (มะไซดี อับดุลกอเดร์. 2565)

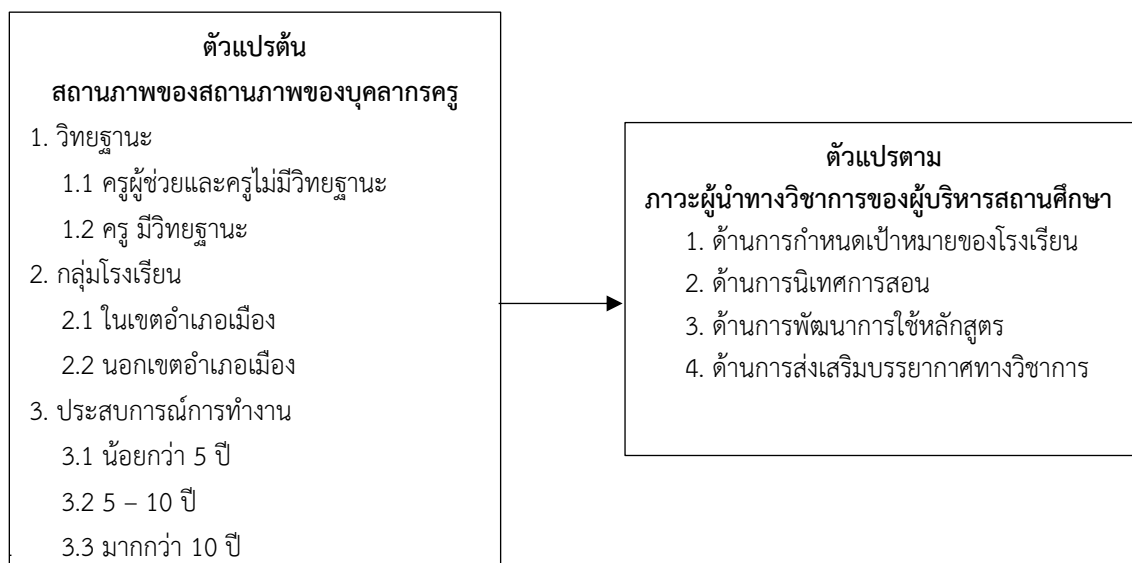
2. การนิเทศการสอน เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารมุ่งให้คำแนะนำและช่วยเหลือครูผู้สอนในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังมีการประชุมร่วมกับคณะครูเพื่อกำหนดตารางการนิเทศร่วมกัน เพื่อให้มีการจัดตารางนิเทศและประเมินการเรียนการสอน โดยผู้บริหารจะให้คำแนะนำและช่วยเหลือครูอย่างต่อเนื่อง การนิเทศโดยเยี่ยมชั้นเรียนและสังเกตการสอน อีกทั้งให้คำปรึกษาและทุ่มเทเวลาให้การนิเทศการสอนของครูเพื่อพัฒนาและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูหลังจากทำการนิเทศและประเมินการจัดการเรียนการสอน (ยามีละห์ สุกี. 2565)

3. การพัฒนาการใช้หลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริม สนับสนุน การควบคุม กำกับ ติดตาม ดูแลในการพัฒนาหลักสูตรและการสอน สามารถให้คำแนะนำต่อครูได้ และส่งเสริมครูให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เพื่อจัดกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียนและสภาพท้องถิ่น (ยามีละห์ สุกี. 2565)

4. การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ผู้บริหารมุ่งส่งเสริมให้มีสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาที่สวยงาม สะอาด ปลอดภัย และเป็นระเบียบ เพื่อสนับสนุนให้ครูและนักเรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้อย่างเต็มที่ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของครูในการพัฒนาเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ การจัดกิจกรรมการประกวดและแข่งขันทักษะและความสามารถของนักเรียน เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครู นักเรียน และชุมชน การยกย่อง ชื่นชม และให้ขวัญกำลังใจแก่ครู (พงศเทพ เขม้นกสิกรรม. 2563)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้ศึกษาได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดกรอบแนวคิดการศึกษา ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 82 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 1,606 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2566 ใช้การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยการเปิดตารางของ Cohen (Cohen, Manion, & Morrison. 2011: 147) รวมได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ 306 คน จากจำนวนประชากรทั้งหมด 1,606 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ได้แก่ การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามกลุ่มโรงเรียน จากนั้นทำการสุ่มแบบกลุ่มเลือกโรงเรียน 7 โรงเรียนในแต่ละกลุ่มโรงเรียน โดยวิธีการจับสลาก และทำการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการเทียบบัญชีรายชื่อครู เพื่อให้ได้ตัวแทนของประชากร

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของครูผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วิทยฐานะ กลุ่มโรงเรียน และประสบการณ์การทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยสอบถามตามองค์ประกอบหลักของภาวะผู้นำทางวิชาการ จำนวน 4 องค์ประกอบ 1) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ 2) ด้านการนิเทศการสอน 3) ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน 4) ด้านการพัฒนาการใช้หลักสูตร โดยลักษณะข้อคำถามเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการศึกษาการดำเนินงานวิชาการ เพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์เป็นแนวทางในสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ซึ่งสังเคราะห์แบ่งเป็น 4 องค์ประกอบ ศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างแบบสอบถาม และเทคนิคการตั้งข้อคำถามแบบสอบถามจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง กำหนดกรอบเพื่อสร้างแบบสอบถามและสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตัวแปรตามกรอบความคิด นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอ อาจารย์ที่

ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไข นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ข้อเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบ ความตรงเชิงเนื้อหา หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) ของคำถามแต่ละข้อตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปมาใช้

2. แบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try out) กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด ข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้มาหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alfa -coefficient) ตามวิธีของ Cronbach ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.985 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อขอรับความเห็นชอบและนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาต่อไป

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขั้นตอนดังนี้

1. ผู้ศึกษาขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 306 คน ผ่าน Google Form และหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญในการให้สัมภาษณ์ จำนวน 5 คน

2. ผู้ศึกษาดำเนินการขอความอนุเคราะห์จากข้าราชการครูที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ในการตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางการบริหารสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา ระหว่างวันที่ 18 กันยายน – 31 ตุลาคม 2566

3. ผู้ศึกษารวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด 306 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 และตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามที่ได้จาก Google Form และนำข้อมูลไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้ศึกษาได้รับแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง มาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ และถูกต้องนำไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามวิทยฐานะ และกลุ่มโรงเรียน วิเคราะห์โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) จำแนกประสบการณ์ทำงาน วิเคราะห์โดยใช้ค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) หากมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ จะนำทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffé's method)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 สามารถสรุปผลการศึกษาดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ในภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการรับรู้ของครู		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การสร้างบรรยากาศทางวิชาการ	4.25	0.51	มาก
2. การนิเทศการสอน	4.27	0.53	มาก
3. การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน	4.21	0.59	มาก
4. การบริหารหลักสูตรและการสอน	4.30	0.54	มาก
รวม	4.26	0.51	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน ($\bar{X} = 4.30$) ด้านการนิเทศการสอน ($\bar{X} = 4.27$) ด้านการสร้างบรรยากาศทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.25$) และด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.21$)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการรับรู้ต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการรับรู้ของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามวิทยฐานะ โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา	วิทยฐานะ				t	Sig.
		ครูผู้ช่วย และครู ไม่มีวิทยฐานะ		ครูมีวิทยฐานะ			
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1	การสร้างบรรยากาศทางวิชาการ	4.26	0.53	4.25	0.50	.239	.811
2	การนิเทศการสอน	4.27	0.53	4.26	0.53	.112	.911
3	การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน	4.20	0.60	4.22	0.59	-.345	.730
4	การบริหารหลักสูตรและการสอน	4.30	0.55	4.29	0.54	.084	.933
	รวม	4.26	0.51	4.26	0.50	.011	.991

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการรับรู้ของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามวิทยฐานะ โดยภาพรวมและรายด้าน ครูที่มีวิทยฐานะต่างกัน มีการรับรู้ต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการรับรู้ของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามกลุ่มโรงเรียนโดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา	กลุ่มโรงเรียน				t	Sig.
		ในเขตอำเภอเมือง		นอกเขตอำเภอเมือง			
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1	การสร้างบรรยากาศทางวิชาการ	4.27	0.57	4.23	0.43	.567	.571
2	การนิเทศการสอน	4.30	0.56	4.23	0.49	1.227	.221
3	การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน	4.21	0.68	4.22	0.49	-.136	.892
4	การบริหารหลักสูตรและการสอน	4.33	0.58	4.25	0.49	1.267	.206
รวม		4.28	0.56	4.23	0.43	.763	.446

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการรับรู้ของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามกลุ่มโรงเรียนโดยภาพรวมและรายด้าน ครูกลุ่มโรงเรียนต่างกัน มีการรับรู้ต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการรับรู้ของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา	ประสบการณ์การทำงาน						F	Sig.
	น้อยกว่า 5 ปี		5 – 10 ปี		10 ปีขึ้นไป			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1 การสร้างบรรยากาศทาง	4.24	0.57	4.25	0.48	4.26	0.49	.019	.981
2 การนิเทศการสอน	4.27	0.55	4.25	0.51	4.29	0.54	.107	.899
3 การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน	4.20	0.66	4.20	0.50	4.23	0.63	.061	.941
4 การบริหารหลักสูตรและการสอน	4.27	0.62	4.32	0.48	4.29	0.54	.317	.728
รวม	4.55	0.43	4.49	0.45	4.59	0.43	.045	.956

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการรับรู้ของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีการรับรู้ต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. การศึกษาการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าในปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนา อบรมศักยภาพของผู้บริหารอย่างเข้มจากหน่วยงานต้นสังกัดก่อนเข้ารับตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา จำเป็นต้องอบรมเกี่ยวกับการเป็นผู้นำทางวิชาการ ตลอดจนการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน มีการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ส่งเสริมบรรยากาศการจัดการเรียนการสอนให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยี นวัตกรรมใหม่ ๆ ซึ่งจำเป็นต่อการบริหารงานอย่างมาก จนถึงเป็นหัวใจของการบริหารงาน และมีความสำคัญใน

การพัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติที่เต็มตามศักยภาพ และอีกด้านที่สำคัญคือ การนำนโยบายและจุดเน้นของต้นสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เป็นไปในบริบทและทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนทุกคนมีความเป็นผู้นำทางวิชาการที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จต้องประยุกต์ใช้ความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ในการบริหารการศึกษา สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และการกำหนดภารกิจของครูและบุคลากรทางการศึกษาได้เหมาะสม เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การดำเนินการให้บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายและจุดหมายของการศึกษา จึงทำให้ครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษามีการรับรู้ต่อการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ ยามิละห์ สุกี (2565) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 3 พบว่า ระดับของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ซึ่งสามารถนำมาอภิปรายเป็นรายด้าน

2. ผลการเปรียบเทียบเปรียบเทียบระดับการรับรู้ของครูที่มีต่อการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามวิทยฐานะ กลุ่มโรงเรียน และประสบการณ์การทำงาน ซึ่งสามารถอภิปรายได้ดังนี้

2.1 ครูที่มีวิทยฐานะต่างกันมีการรับรู้ต่อการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า ครูทุกคน ทุกตำแหน่ง เห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาผู้เรียนทางด้านวิชาการ ไม่ว่าจะเป็นตำแหน่งครูผู้ช่วย ที่ต้องมีการประเมินและพัฒนาอย่างเข้มเพื่อให้ผ่านการประเมินและได้ดำรงตำแหน่งครู โดยการพัฒนาตนเอง การจัดการเรียนการสอนที่จะสะท้อนให้เห็นถึงการปฏิบัติหน้าที่ การเอาใจใส่ ยุกระดับคุณภาพของผู้เรียน รวมไปถึงการที่มีหลักเกณฑ์การประเมินและคงสภาพวิทยฐานะแนวใหม่ (ว.9/2564) ที่ครูทุกตำแหน่งต้องพัฒนาตนเองตามสภาพจริง เพื่อให้ตนเองมีคุณสมบัติตรงตามมาตรฐานตำแหน่ง และใช้เป็นส่วนหนึ่งในการประเมินเพื่อเลื่อนหรือขอมีวิทยฐานะที่สูงขึ้น ซึ่งหน้าที่การเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษานั้น ถือเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาครูได้ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นตำแหน่งครูผู้ช่วย หรือครู มีหรือไม่มีวิทยฐานะ เมื่อเข้าใจบริบท รู้หน้าที่การทำงานของตน ก็สามารถรับรู้ถึงการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาได้ ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ เข็มนิษฐา พิมพ์สิน (2565) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ของครูจำแนกตามตำแหน่ง/วิทยฐานะ มีรับรู้เกี่ยวกับการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

2.2 ครูที่ปฏิบัติการสอนในที่ตั้งสถานศึกษาต่างกันมีการรับรู้ต่อการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่าภูมิสังคมของสถานศึกษาส่วนใหญ่ในเขตอำเภอเมือง และนอกเขตอำเภอเมืองประกอบไปด้วยโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน แต่ได้รับแนวคิด หลักการ กระบวนการบริหารตามนโยบาย และเป้าหมายที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดไว้เป็นแนวทางเดียวกันหมด อีกทั้งสำนักงานเขตมีการนำนโยบายมาปรับให้เข้ากับบริบทภาพรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 ดังนั้นขนาดของสถานศึกษาจึงเป็นเพียงการกำหนดขอบเขตการบริหารงานในสถานศึกษาประสบผลสำเร็จ สอดคล้องกับ มะไซดี อับดุลกอเดร์ (2565) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา พบว่าครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทราจำแนกตามขนาดสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีการรับรู้ต่อการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า ครูที่มีประสบการณ์ต่างกันทุกคนได้มีโอกาสทำงานกับผู้บริหารคนเดียวกัน มีกระบวนการบริหารงานกับครูทุกคนคล้าย ๆ กัน เนื่องจากผู้บริหารนั้นมีบทบาทสำคัญในการบริหารงานวิชาการให้บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา จึงจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้เป็นคนที่ต่อกรเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี ข่าวสาร และนวัตกรรมใหม่ ๆ ผู้บริหารจึงสนับสนุนให้ครูได้พัฒนาตนเอง เพื่อเกิดการเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ ๆ ได้รับการอบรมพัฒนาในทุก ๆ ด้าน ครูจึงเกิดความรักเคารพในตัวผู้บริหาร ส่งผลให้ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน สามารถรับรู้ถึงการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาได้

ไม่แตกต่างกัน สนับสนุนให้สอดคล้องกับ ธนิต รัตนศักดิ์ดา (2565) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีการรับรู้ต่อการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการยกย่อง ชื่นชม สร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในการพัฒนานักเรียนอย่างเต็มศักยภาพ

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้คำปรึกษา แนะนำ ชี้แจง ชี้แหล่งวิทยาการที่เหมาะสมให้แก่ ครูผู้สอน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรสังเกตผลย้อนกลับหลังจากนำเสนอชี้แจงเป้าหมายของโรงเรียนเป็นระยะ ๆ

1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรกับผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน เกี่ยวกับจุดหมาย หลักการโครงสร้าง และการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนไปทำการวิจัยในรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 และเขตอื่น ๆ

2.2 ควรศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการและหารูปแบบนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเพื่อนำไปแก้ไขปัญหาปรับปรุงข้อบกพร่องที่อาจเกิดขึ้นกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: องค์การรับรองสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

_____. (2560). **เอกสารประกอบการพัฒนาหลักสูตรพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรี และราชกิจจานุเบกษา.

เข็มนิษฐา พิมพ์ชื่น. (2565). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทราเขต 1**. การศึกษาอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ธนิต รัตนศักดิ์ดา. (2565). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยเกริก.

พงศ์เทพ เข้มนักสิกรรม. (2563). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสมุทรปราการ**. การศึกษาอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

มะไซดี อับดุลกอเดร์. (2565). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

ยามิละห์ สุกี. (2565). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 3**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1. (2565). **รายงานการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2565**. ชลบุรี: ผู้แต่ง.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2560-2579. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: พรินทวาทกราฟฟิค.
- Brooks, J. S., & Normore, A. H. (2018). **Foundation of Educational Leadership: Developing Excellent and Equitable Schools**. New York: Routledge.
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2011). **Research Methods in Education**. (7th ed.). New York: Routledge.
- Irfan, B., & Usman, K. (2017). Instructional Leadership at University Level in Pakistan: A Multi Variable Based Comparative Study of Leadership Styles of Heads of The Instructional Departments. **Bulletin of Education and Research**. 39(1): 175 - 186.
- Mehrnaz, F., Idris, K., & Shakib, S. K. (2016). Instructional leadership and instructor development: A case study of Malaysia' research universities. **Malaysian Journal of Society and Space**. 12(10): 101 - 112.
- Silaphong, C., Pawabutra, C., & Ngoipoothon, R. (2021). The instructional leadership of administrators affecting effectiveness of academic administration in schools under the office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 1. **Journal of Educational Administration and Leadership**. 9(36): 144 - 153.